

A Kúria a dr. Bódis Pál ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Paróczai Endre ügyvéd által képviselt alperes ellen munkabér megfizetése iránt a Salgótarjáni Munkaügyi Bíróságnál 2.M.709/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Balassagyarmati Törvényszék 2.Mf.20.147/2012/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Balassagyarmati Törvényszék 2.Mf.20.147/2012/4. számú ítéletét hatályában fenntartja. Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget. Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 77.300 (hetvenhétezer-háromszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében az alperest túlóradíj és szabadság-megváltás megfizetésére kérte kötelezni. A Salgótarjáni Munkaügyi Bíróság 2.M.709/2010/26. számú ítéletével kötelezte az alperest a felperes javára 2008. november 19-étől 2009. december 21-éig terjedő időre túlmunkáért járó díjazás címén 622.616 forint és ezen összeg 2009. december 6-ától járó törvényes késedelmi kamata, valamint fizetett szabadság pénzbeni megváltása és kamatai, továbbá kifizetett szabadságmegváltás után járó késedelmi kamat megfizetésére. Marasztalta az alperest a kereseti illetékben és az állam által előlegezett szakértői költségben, valamint a felperes javára perköltségben. A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2008. november 19-étől 2009. december 21-éig személy- és vagyonőr munkakörben állt az alperes alkalmazásában. A munkaszerződés pontjában az Mt. 117/B. § (3) bekezdés alapján határozták meg a munkaidőt. A munkáltató a felperest hétköznapi 3/4 6 órától délután 18 óráig tartó napi munkaidővel foglalkoztatta, előfordult, hogy szombati napokon valamint ünnepnapokon 24 órás szolgálatra kötelezte. A felperes részére a munkaszerződésben foglalt bruttó 85.000 forint munkabért fizette ki, túlóra ellentételezésére nem került sor, valamint a fizetett szabadságát sem kapta meg. A munkáltató a vezénylésben a 12 órás műszakot 8 óra munkavégzésre és 4 óra készenlétre bontotta meg. A felperes azonban mindkét időszak alatt a munkaköri leírásból eredő feladatait látta el, a készenlétként meghatározott időtartam alatt sem pihent. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a felperest vagyonőr munkakörben a munkaköri leírásban szereplő feladatokra alkalmazta a munkaidő pontos meghatározása nélkül. A munkaszerződés pontja bár utal az Mt. 117/B. § (3) bekezdésére, mely lehetővé teszi, hogy a felek az általános szabálytól eltérően legfeljebb napi 12 órára emeljék a munkaidő tartamát, azonban a felek nem állapodtak meg abban, hogy a 8 órához

képest mennyi ez a mérték. A legfeljebb napi 12 órás munkaidő készenléti jellegű munkakör ellátása esetén alkalmazható. A munkáltató azonban nem a munkakört tekintette készenléti jellegűnek, hanem a napi 8 órát meghaladó 4 órát minősítette készenlétnak anélkül azonban, hogy a munkaidőben és az ún. készenlétnak minősített időtartamban eltérő feladatokat kellett volna a felperesnek ellátnia. Mindezek alapján a bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperes munkaköre a folyamatos munkavégzésre tekintettel nem minősül készenléti jellegű munkakörnek, ennél fogva a napi 8 órát meghaladó munkavégzés rendkívüli munkavégzés, amelyre díjazás jár.

A perben kirendelt igazságügyi könyvszakértő szakvéleménye alapján megállapította, hogy a felperes 2008. november 19-étől 2009. december 21-éig 830 túlórárt teljesített, melyre 622.616 forint díjazás jár. 2008. évre 3, 2009. évre 30 nap fizetett szabadság jár, melynek pénzbeni megváltására kötelezte az alperest. Az alperes fellebbezése folytán eljáró Balassagyarmati Törvényszék 2.Mf.20.147/2012. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet - fellebbezett részében - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján utalással a Pp. 254. § (3) bekezdésére helyes indokainál fogva hagyta helyben. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a felperes túlmunkadíj iránti keresete elutasítását kérte.

Hivatkozása szerint a munkaszerződés pontja egyértelműen mutatja a felek azon szándékát, hogy a munkakör készenléti jellegére tekintettel az Mt. 117/B. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a napi 8 órás munkaidőnél hosszabb munkaidőt kívántak kikötni, és a maximális munkaidőkeretet kimerítve állapotok meg a munkaidő tartamát illetően. Az Mt. 76. § (5) bekezdés és (7) bekezdés alapján megállapítható, hogy a munkaidőre vonatkozó megállapodást nem kötelező szerződésbe és írásba foglalni. Az Mt. 3. §-a szerint viszont a munkáltatónak és a munkavállalónak kötelezettsége a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeinek megfelelően kölcsönösen együttműködve a jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése során eljárni. Minderre tekintettel a munkáltató tájékoztatta a felperest az irányadó munkarendről, a munkakör készenléti jellegéről, a napi munkaidő 12 órás, a heti 60 órás mértékéről annak ellenére, hogy ennek kifejezett írásba foglalására nem került sor. A felperes a tájékoztatást tudomásul vette, és a munkaidő mértékét a munkaviszony fennállása alatt nem kifogásolta még a 2009. január 1-jén történt személyi alapbérre vonatkozó munkaszerződés-módosításkor sem.

Az alperes a felperest az Mt. 117. § (1) bekezdés k) pontja értelmében készenléti jellegű munkakörben foglalkoztatta, a felperes által ellátott portási-őrzési tevékenység jelentős része számottevő igénybevétellel nem jár, hanem rendelkezésre állási kötelezettség teljesítésével telik, melyet alátámasztott az elsőfokú ítélet indokolásából mellőzött H.L., F.M. és V.I. tanúk

vallomása is. A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes a túlmunkadíj iránti igényét arra alapította, hogy a munkáltató munkaidő beosztása folytán rendszeresen a teljes napi 8 órát meghaladóan napi 4 óra túlórát teljesített, esetenként szombaton, valamint fizetett ünnepnapokon is ellentételezés nélkül túlmunkát végzett.

A felperest terhelte a Pp. 164. § (1) bekezdés alapján az ellentételezés nélküli túlmunkavégzés tényének bizonyítása. E körben a munkaszerződése, a bérjegyzékei, valamint a jelenléti ívek és a tanúk vallomásai álltak bizonyítékként rendelkezésre. A munkaszerződésben a napi munkaidő mértéke számszerűen nem volt meghatározva, arra csak az Mt. 117/B. § (3) bekezdés megjelölésével történt utalás. Miután a perben a munkáltató állította, hogy a teljes munkaidő mértékét az általános napi 8 órához képest a felek a felperes készenléti jellegű munkakörére tekintettel legfeljebb napi 12, legfeljebb heti 60 óra mértékben állapították meg, az eltérő megállapodás tényét és a munkaidő mértékét neki kellett bizonyítania [Pp. 164. § (1) bekezdés]. A rá háruló bizonyítási teher ellenére az alperes ezt nem tudta igazolni a perben. A tanúk vallomása és a jelenléti ívek alapján azonban az volt megállapítható, hogy a felperes napi 12 órás műszakokat teljesített (függetlenül annak 8 óra munkaidő és 4 óra készenlét címén történő megbontásától). A szolgálati vezénylés azonban nem a munkaidő mértékét, hanem annak beosztását tartalmazza, amelyet a munkáltató egyoldalúan határozott meg. Azt azonban az alperes nem bizonyította, hogy az általános napi 8 órás teljes munkaidőhöz képest hány órában állapították meg a felek közösen a napi munkaidő mértékét. Az, hogy a munkáltató a vezénylésben maga is a 12 órás műszakot megbontotta naponta 8 óra munkavégzésre és 4 óra készenlétre, éppen azt támasztja alá, hogy a felek a napi 8 órás munkaidő mértéktől nem tértek el. Miután a perben nem volt megállapítható, hogy a felek megállapodással a napi 8 órás munkaidő mértékét ennél magasabb időtartamúra felemelték volna, ezért nem volt szükséges annak vizsgálata, hogy a felperes munkaköre készenléti jellegű volt-e. Minderre tekintettel az eljáró bíróságok helyesen foglaltak állást arról, hogy az Mt. 117/B. § (1) bekezdésében foglalt napi 8 órás munkaidőt meghaladó felperesi munkavégzés túlmunkának minősül, melyre járó ellenértéket az alperes a felülvizsgálati kérelmében összezszerűségében nem vitatta. A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta. Kötelezte a pereszes alperest a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján a felperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés alapján az Itv. 50.

§ (1) bekezdésben foglalt mértékben köteles viselni.
Budapest, 2013. március 27.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró

**Dr. Tallián Blanka s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna
s.k. bíró**

A kiadmány hitelével: Nné tisztviselő